

سرشناسه : محمدی ری شهری ، محمد، ۱۳۲۵-
عنوان و نام پدید آور : درآمدی بر تفسیر جامع روایی / محمد محمدی ری شهری.
مشخصات نشر : قم : موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث ، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری : ۱۹۰ ص .

ISBN: 978 - 964 - 493 - 610 - 4

وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه : ص ۱۶۹-۱۸۴.
موضوع : تفاسیر مائوره
شناسه افزوده : دارالحدیث . مرکز چاپ و نشر
رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ / ۳۴۵۵۴ / BP۹۸
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۷۲۶
شماره کتابشناسی ملی : ۲۶۱۶۷۱۲

WWW.KOTAB.AK

درآمدی بر

تفسیر جامع روایی

محمدی شهری

درآمدی بر تفسیر جامع روایی

محمّد محمدی ری شهری

تحقیق: پژوهشکده علوم و معارف اسلامی

بازبین نهایی: مجتبی غیوری

سرپرستار فارسی: محمدهادی خالقی

ویراستار فارسی: حسین پورشریف

نمونه خوان: محمود سپاسی، سیدهاشم شهرستانی، علی نقی نگران

خوش نویس: حسن فرزندگان

حروفچین: فخرالدین جلیلود

صفحه آرا: سیدعلی موسوی کیا

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: دوم / ۱۳۹۴

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵، تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۲۳ / فاکس:

۳۷۱۸۵ / ۴۴۶۸ / ص.پ. ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۷۱

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۴۵ / فروشگاه شماره «۲»

(قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف پلاک ۲۹) تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۸۴۳۳۰۹ /

۰۲۵ - ۳۷۸۴۳۳۱۰

فروشگاه شماره «۳» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب شرقی ۷) تلفن:

۰۲۱ - ۵۵۹۵۲۸۶۲

<http://darolhadith.ir>

darolhadith.20@gmail.com ISBN: 978 - 964 - 493 - 610 - 4

* کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست اجمالی

۷	پیش‌گفتار
۱۱	فصل یکم: جایگاه قرآن در حوزه معارف دینی
۲۹	فصل دوم: مبانی، قواعد، روش‌ها، گرایش‌ها و سبک‌های تفسیری
۵۵	فصل سوم: جایگاه علمی اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small> در تفسیر قرآن
۱۰۱	فصل چهارم: نقش عملی اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small> در تفسیر قرآن
۱۱۳	فصل پنجم: گونه‌شناسی روایات تفسیری
۱۳۳	فصل ششم: حجیت روایات تفسیری
۱۴۳	فصل هفتم: آسیب‌شناسی تفسیر قرآن
۱۶۹	فهرست منابع و مآخذ
۱۸۵	فهرست تفصیلی

پیش‌گفتار

قرآن کریم، کامل‌ترین کتاب آسمانی و جامع‌ترین ره‌نمودهای پدیدآورنده جهان هستی، در جهت رشد و بالندگی انسان و ساختن جامعه نمونه انسانی است، و پیامبر خدا ﷺ و اهل بیت او، بهترین و شایسته‌ترین شارحان و مفسران، و آموزگاران تفسیر این منشور هدایت‌اند.

از این مفسران بزرگ راستین، میراث‌گران‌بهایی در زمینه تفسیر قرآن بر جای مانده و تاکنون کتاب‌های بسیاری در گردآوری آنها نگارش یافته است؛ ولی باید پذیرفت که آموزه‌های اهل بیت علیهم‌السلام در تفسیر قرآن، هنوز آن‌گونه که شایسته است، شناخته نشده و مورد بهره‌برداری قرار نگرفته است.

بررسی اجمالی میراث تفسیری اهل بیت علیهم‌السلام نشان می‌دهد که آنچه تاکنون در منابع تفسیری از آموزه‌های آنان آمده، تنها بخش کوچکی از این میراث‌گران‌بهاست و هنوز در میان نوشتارهای تفسیر، جای «تفسیر جامع‌روایی» خالی است؛ زیرا تنها جمع‌آوری شماری از

روایات را در ذیل آیات قرآن و بدون ارزیابی‌های لازم، نمی‌توان تفسیر جامع روایی نامید. به نظر می‌رسد که تفسیر جامع روایی باید دارای این ویژگی‌ها باشد:

۱. رعایت آموزه‌ها و روش اهل بیت علیهم‌السلام در تفسیر قرآن؛^۱
۲. ارزیابی روایات مورد استناد؛^۲
۳. بهره‌گیری از انواع روایات تفسیری،^۳ از جمله روایاتی که بدون اشاره به آیه‌ای خاص، آن را تفسیر کرده‌اند.
به نظر ما پیش از ارائه چنین تفسیری از قرآن، آشنایی با مسائلی - که بدانها اشاره می‌شود - ضروری است:
۱. شناخت جایگاه قرآن به عنوان اساس و پایه معارف دین و آموزه‌های خاندان رسالت؛
۲. تبیین مبانی، قواعد، روش‌ها، گرایش‌ها، و شیوه‌های تفسیری؛
۳. شناخت جایگاه علمی اهل بیت علیهم‌السلام در تفسیر قرآن و تبیین معارف بلند این کتاب آسمانی؛
۴. تبیین نقش عملی اهل بیت علیهم‌السلام در تفسیر قرآن؛
۵. آشنایی اجمالی با گونه‌های روایات تفسیری؛
۶. بررسی حجّیت و اعتبار روایات تفسیری؛

---

۱. ر.ک: ص ۱۰۱ (فصل چهارم: نقش عملی اهل بیت علیهم‌السلام در تفسیر قرآن / آموزش روش تفسیر قرآن).

۲. ر.ک: ص ۱۲۳ (فصل ششم: حجّیت روایات تفسیری) و ص ۱۴۳ (فصل هفتم: آسیب‌شناسی تفسیر قرآن).

۳. ر.ک: ص ۱۱۳ (فصل پنجم: گونه‌شناسی روایات تفسیری).

۷. آسیب‌شناسی تفسیر قرآن.

این هفت مسئله در هفت فصل، با عنوان «درآمدی بر تفسیر جامع روایی»، مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

بر خود لازم می‌دانم از فضیلتی گران‌قدر و برادران بزرگوار، آقایان مهدی مهریزی، عبد‌الهادی مسعودی و سید کاظم طباطبایی که هر یک به گونه‌ای در نقد و ارزیابی و یا تکمیل این اثر سهیم هستند، صمیمانه تقدیر و تشکر کنم و برای آنان از خداوند منان، پاداشی در خور فضل خود مسئلت نمایم.

رَبَّنَا! تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

محمد محمّدی ری‌شهری

۱۳۹۰/۱/۲۰

پنجم جمادی اول ۱۴۳۲

www.ketaboo.ir